

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АГАРТУУ МИНИСТРЛИГИ
КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ

«КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫ»

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүү
уюмдарынын 7-класстары үчүн

БОЛЖОЛДУУ
КАЛЕНДАРДЫК – ТЕМАТИКАЛЫК
ПЛАН

Бишкек -2025

Календардык-тематикалык план окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүү уюмдарынын VII-IX класстары үчүн КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫ боюнча программанын негизинде (Бишкек-2025) түзүлдү.

Прорграмма түзүүчүлөр: С.О.Байгазиев, А.Ж.Муратов, К.К.Акматов Б.А.Абдухамидова, А.Б.Батыркулова

Колдонулуучу окуу китеби: Б.Алымов, А. Муратов.

Кыргыз адабияты 7-кл. (Бишкек, 2015-ж)

Жумасына 2 саат, жыл бою 34 жума, 68 саат

№	Окуу материалынын мазмуну	Саа -ты	Мөөнөтү		Эскертүү
I чейрек 18 саат					
1	Киришүү. Турмуштун түрдүүлүгү, аны адабиятта көркөм чагылдыруунун формалары.	1			
2	"Кожожаш" эпосу. Эпосто байыркы кыргыздардын турмуш тиричилигинин, жашоо, ой жүгүртүү образынын чагылдырылышы	1			
3	Мергенчилик - өткөн доордун турмуштук зарылчылыгынан улам келип чыккан кесип. Адамдын табият менен күрөшү.	1			
4	Бүгүнкү күн жана Кожожаштын проблематикасы. Адабият теориясынан: Миф жөнүндө түшүнүк	1			
5	"Эр Табылды" эпосу. Чыгарманын жаралуу мезгили, патриоттук пафосу	1			
6	Эр Табылды, Кудайназар, Чалкалмактын образдары	1			
7	Уруш эпизоддору. Элдияр, Кардыгачтын элине берилгендиги. Адабият теориясынан: "Эпос" жөнүндө түшүнүк	1			
8	Молдо Кылыч "Чүй баяны". Кең Чүй, анын жаныбарлары тууралуу акындык байкоолору				
9	Молдо Кылычтын гуманизми. Поэманын бүгүнкү экологиялык маселелер менен үндөштүгү	1			
10	Токтогул. "Санат-насыят" ырлары. Алардын таалим-тарбиялык мааниси	1			
11	Класстан тышкаркы окуу. "Токтогул менен биринчи жолугушуу"				

12	Барпы: "Ак кымкаптан тон албайм...", "Сүйлөш үчүн тил керек", "Ала-Тоо көркө келбейт эл болбосо"	1			
13	Коргол Досу уулу: "Токтогулдун баласынын өлгөнүн угузганы". Угузуу салты. Анын ырда жогорку деңгээлде берилиши	1			
14	Калык акы уулу: "Баскан жол" автобиографиялык чыгармасы. Мемуарда тарыхый чындыктын көрсөтүлүшү	1			
15	Жашоо, эркиндик үчүн күрөш. Акындын сүрөткердик баянынын таасирдүүлүгү	1			
16	Дил баян	1			
17	Дил баян	1			
18	Чейректик кайталоо	1			
II чейрек 14 саат					
1	Кыргыз профессионал адабиятынан. А. Токомбаевдин "Жараланган жүрөк" повести. Октябрь төңкөрүшүнүн алдындагы адам турмушунун оор күнгө кабылышы	1			
2	Бектургандын кыйын-кысталыш күндөрү. Революциядан кийинки кыргыз чыгармачыл интеллигенциясынын калыптануу процессинин көркөм чечмелениши.	1			
3	Чыгармадагы муундар байланышы, жаштар, сүйүү темасы	1			
4	Н.Байтемиров. «Тарых эстелиги» (романдан тандалган үзүндүлөр. Уркуя Салиева – тарыхый инсан жана романдын каарман	1			
5	Чыгармадагы идея үчүн күрөш. Тарых жана тагдыр темасы.	1			
6	Кошумча окуу үчүн: Ш.Бейшеналиев «Кычан»				
7	Т. Сыдыкбеков. "Акылман куудул". Куйручуктун куудулдугунун ар кыл окуяларда көрсөтүлүшү	1			
8	Ач көздүктүн, эки жүздүүлүктүн ашкерелениши. Элдик салт, үрп-адаттын көрсөтүлүшү. Тарыхый белгилүү адамдардын образдары	1			

9	Ч.Айтматов “Бетме-бет повести” Ата Мекендик согуш учурундагы татаал тагдырлар жөнүндөгү чыгарма	1			
10	Ысмайылдын, Сейденин образдары.Чыгарманын адеп-ахлактык мазмуну	1			
11	Дил баян	1			
12	Дил баян	1			
13	Тест	1			
14	Чейректик кайталоо	1			
III чейрек 20 саат					
1	Ч. Айтматов «Эрте келген турналар» повестинде элет балдарынын түйшүгү жана эрдиги	1			
2	Султанмурат - балалык тазалыкты, чынчылдыкты, аруулукту алып жүргөн каарман. Башкарма Тыналиевдин атуулдук-ыймандык үлгүсү. Сүйүү темасы. Аксайдагы кош айдоо. Чыгармадагы кармаш	1			
3	Султанмурат жана качкындар. Финалдагы кармаш, анын этикалык маани-маңызы. Элдик таалим-тарбия салттарын чагылдыруу жана алардын функциясы. Чыгарманын көркөмдүк жүзү.	1			
4	Ч.Айтматов “Балалыгым”. Жазуучунун балалыгындагы кызыктуу, көп кырдуу жана татаал окуялар	1			
5	Ата, эне, эл-жер темасы. Согуш учурунун көркөм летописи				
6	А. Осмонов «Маляр», «Буудай сапыруу», «ФЗОдогу иниме», «Жумушчу» ырларында эмгек процессинин чагылдырылышы, жумушчунун малярдын, дыйкандын образы	1			
7	“Ысык-Көлдө төрт мезгил”, «Кайыңды», «Оорулуу акын» ырларында Адам менен табияттын гармониясынын көрсөтүлүшү, туулган жерге кусалыгы	1			
8	Ж. Садыков «Манастын уулу Семетей» Элдик эпостун драмалык формага келтирилиши	1			

9	Драмадагы патриотизм, Мекенди эңсөө, эне-бала, ата-бала, душмандар менен болгон күрөш, баатырдык, сулуулук, уздук, салт-санаа маселелери				
10	Драмадагы конфликттер жана анын кыймылдаткычтары. Каармандардын мүнөзүн ачуудагы кырдаалдар жана кагылыштар. Эпостун тили жана драманын тили: окшоштуктар жана айырмачылыктар				
11	Т. Касымбеков «Адам болгум келет» (тандалган үзүндүлөр). Повесттин темасы жана проблематикасы. Чыгармадагы романтикалык сүрөттөөлөр.				
12	Эмгекчилдик, эл-жерге ак ниет кызмат кылуу адамдын атуулдук –адептик сапатынын башкы критерийи	1			
13	Т. Кожомбердиев. «Апа», “Эне жана коломто”. Эненин образы. Эне-бала мамилеси.	1			
14	Жолон Мамытов. «Буурул түндүн жомогу» Жомок-поэмада сүрөттөлгөн мезгил. Акындын түзгөн образдарынын табийгылыгы, жугумдуулугу	1			
15	Конфликттер, аларды жараткан кырдаал-шарттар. Жомоктун таасирдүүлүгү	1			
16	А.Жакыпбеков “Айкашка”. Аңгемедеги ат менен адам байланышы.	1			
17	Муундар аралык карым-катыш. Образдардын ачылыш чеберчилиги	1			
18	Дил баян	1			
19	Дил баян	1			
20	Чейректик кайталоо	1			
IV чейрек 16 саат					
1	О.Султанов. «Кош, Ысык-Көл», «Бокс», «Алтай... Алтай», «Жоокер»	1			
2	Мар Байжиев “Бир тоголок самын”. Согуш учурундагы эл турмушу. Араккорлук жана алдамчылык. Зайранын тагдыры жана үй-бүлөсү	1			
3	Чыгармадагы адамдардын сырткы портреттери, алардын сүйлөгөн кебинин индивидуалдуулугу	1			

4	М.Гапаров. «Байчечек» Азыркы адамдын руханий жакырдануусу, айыл-кыштак жана шаар карама-каршылыгы	1			
5	Образдын ачылышы. Жазуучунун стилдик бөтөнчөлүгү.	1			
6	А.Өмүрканов «Чолпонбай» Эрдик жана мекенчилдик, жигиттик, кусалык темалары.	1			
7	Тарыхый каарман жана анын көркөм образы. Кошумча окуу үчүн: К.Жантөшев «Чолпонбай» поэмасы	1			
8	А. Стамов. "Үч мээрим" чыгармасы. Жомоктун стилдеги повесттин идеялык мааниси	1			
9	Реалисттик жана фантастикалык башталмалардын айкалышы.	1			
10	Султан Раев. "Эмне дейм, сизге эжеке" чыгармасы				
11	Жазуучунун социалдык көйгөйлөрдү көтөрүү чеберчилиги . Каармандардын мүнөздөрү, жүрүш-турушу, өз ара мамилелери.	1			
12	А.П. Чехов. «Хамелеон»	1			
13	«Чиновниктин өлүмү» аңгемеде орус турмушунун реалдуу сүрөттөлүшү.Чеховдун каармандары жана бүгүнкү күн.	1			
14	Дил баян	1			
15	Дил баян	1			
16	Жыл бою өтүлгөндөрдү кайталоо	1			